No. 18. Donderdag 29 April 1915. 15de Jaargang.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang".

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR . . . . } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST . . . . . } TELEFOON 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

KOLONIAAL ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST": TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor *Advertentiën* tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

Uit de O. I. Mail.

De Gezondheidstoestand.

Half Maart jl. kwam te Batavia veel typhus voor. Ook typheuse koortsen heerschen er erg. In de dessa Grissee stierf 13 Maart een petinggih. Bij onderzoek bleek, dat de man aan pest overleden was, en voor hem nog 20 andere lieden aan dezelfde ziekte het leven lieten. Al deze gevallen waren verzwegen. Zoo schrijft het Bat. Nwsbl.

Ontevredenheid over de Pestbestrijding.

In verband met de ontevreden stemming onder de Inlandsche bevolking te Babat, naar aanleiding van het optreden der ambtenaren, werkzaam bij de pestbestrijding, had weer een vergadering plaats te Lamongan, waarbij tegenwoordig waren de resident Van Aalst en de doktoren Van Gorkom en Citroen.

Moge nu spoedig aan den abnormalen toestand een einde worden gemaakt, zegt de Nw. Soer. Crt.

De Polikliniek te Kemajoran.

Maandag 8 Maart werd de nieuwe polikliniek te Kemajoran geopend, in het bijzijn van vele dames, volgsters der vier verschillende cursussen, door dr. v. Dijken gehouden ter opleiding van diegenen, die zich in tijden van oorlog ter beschikking zouden willen stellen van het Roode Kruis.

Het aardige gebouwtje heeft gestaan op het terrein van de Rubber-tentoonstelling en is het lokaal geweest der Soekaboemische Landbouwvereeniging, die het voor zeer weinig overdeed aan het Roode Kruis. De genie is toen zoo welwillend geweest gratis alles over te brengen op het terrein der Fröbelschool te Kemajoran, en het geheel af te werken, zooals het nu is: doelmatig en netjes.

Een op een houten bord geschilderd rood kruis, boven op de nok van het dak aangebracht, maakt de omgeving en voorbijgangers bekend met het doel van het huis.

Van harte hopen wij, zoo schrijft het Bat. Nieuwsblad, dat deze polikliniek zal beantwoorden aan het doel van dr. v. Dijken, die zooveel moeite en tijd besteedde aan het opleiden der verschillende ambulances van het Roode Kruis.

Het doel toch is om in tijd van oorlog vertrouwde en onderlegde verpleegkrachten te hebben voor den militair in de ziekeninrichtingen. Om die krachten te krijgen, meende dr. v. Dijken te moeten beginnen met die Bataviasche dames, die genoeg tijd hadden en belangstelling in dezen bezaten, de lessen geregeld te volgen en zich later ook practisch te oefenen. Daar echter deze dames over het algemeen niet behooren tot het blijvend gedeelte van Indië's bevolking, hoopt en verwacht dr. v. Dijken, dat ook de Indische vooruitstrevende jonge meisjes zich mettertijd in deze richting zullen willen bekwamen om in de naaste toekomst hare landgenooten ten zegen te kunnen zijn.

Een Oud-Testamentische plaag.

In de Locomotief van 15den dezer lezen wij het volgende:

„De sprinkhanenplaag. In het Semarangsche woedt tot sterke schade van de klappers aanplantende bevolking en ook van het boschwezen een zeer hardnekkige sprinkhanenplaag. Bijzonder in den omtrek van Kedongdjati en van Salatiga. Ten residentiehuize te Semarang heeft dr. Roepke voor een Conferentie van den resident met zijne ambtenaren en een lezing over gehouden en het resultaat was de winst van de overtuiging, dat de bestrijding van dit ongedierte uiterst moeilijk zal blijken.

Maar niet hebben wij gelezen, of ter conferentie ook werd medegedeeld, dat de bestuurs-ambtenaren reeds in Januari hadden kunnen weten, dat de plaag in opkomst was, dat de Inlandsche ambtenaren reeds toen aan de landbouwers in de omgeving van Kedongdjati last hadden gegeven, de dieren zooveel mogelijk te dooden en in te leveren, maar dat er van de zijde van het Europeesch bestuur vrijwel niets werd gedaan om het gevaar in zijn opkomst te fnuiken.

Nu de teistering volkomen is, heeft men op een plechtige conferentie kunnen leeren, dat er eigenlijk weinig meer aan te doen is.

Het is mooi!

Het is zelfs zeer mooi! Dat noemen wij nu in Indië: een gewest besturen! Wij kunnen aan het bericht toevoegen, dat, terwijl het bestuur ten residentiehuize te Semarang confereerde, de sprinkhanen hetzelfde in de lommerrijke djatibosschen nabij Kedongdjati deden en dat er in die sprinkhanen-vergadering met algemeene stemmen een motie van den sprinkhaan-voorzitter is aangenomen, waarbij in zeer gevoelvolle bewoordingen den dank der vergadering aan den resident van Semarang wordt betuigd, voor de aan de sprinkhanen te beurt gevallen minzame behandeling.

Nogmaals: het is zelfs zeer mooi!"

Een klap voor de bevolking.

De Javabode van 17 Maart jl. schrijft o. m.:

Hedenmorgen werden aan de Kali Besar ontdekt eenige heeren van het Departement van Landbouw, afdeeling Handel en Nijverheid. In deze bewogen tijden duidt zoo iets altijd op iets bijzonders. Wij informeerden hier en daar en kregen toen al spoedig te hooren, dat er iets gaande was met de copra. Elk oogenblik kon de verklaring tot contrabande afkomen, zoo werd gezegd! De stoomvaart-maatschappijen nemen het artikel niet meer aan! Indien men zóó beslist spreekt, dan kan men er op aan, dat er een kern van waarheid in het geheel schuilt, bovendien de ambtenaren aan de kali, dàn is het zeker waar. In den loop van den dag kregen wij zekerheid, doordat wij vernamen dat bij de „Ocean Steamship Company" omtrent de copra een telegram was ontvangen, en dat zulks ook het geval scheen te zijn.

De gevolgen daarvan zijn maar niet zoo te overzien en is het goed, dat de Regeering dadelijk actief optreedt, hetgeen blijkt uit de aanwezigheid van de bedoelde heeren van het Departement. Wij voeren zoowat een 250.000 ton copra ieder jaar uit. Die hoeveelheid zal nu ongetwijfeld belangrijk moeten verminderen om de doodeenvoudige reden, dat Holland zélf dat kwantum niet verwerken kan.

De oliefabriek aan Jacatra alhier stond gedurende eenige weken stil, doch is nu weer met werken begonnen in verband met de tegenwoordige lage prijzen der copra.

Chineezen over geheel Java hebben, naar wij vernemen, zeer zware voorschotten loopen bij hun opkoopers in de binnenlanden, waarvoor die menschen weder copra moeten leveren. Kortom, de handel is voorloopig in de war en de Regeering zal wel maatregelen moeten nemen om de lieden te helpen. Wij kunnen niet zeggen, wat er zal moeten worden gedaan, doch het is nu weder regeeringszorg om te voorkomen, dat de meestal arme producent het slachtoffer moet worden.

De vorige week is de prijs van de copra reeds gevallen van zoowat ƒ 21 naar ƒ 17, daarna waren er geen koopers boven ƒ 12.20 en thans hooren wij, dat er geen koopers zijn".

De Zuid-Sumatra spoor.

De Locom. meldt, dat de aanleg der staatsspoor in de Lampongs wordt stopgezet, omdat twijfel is gerezen omtrent de rentabiliteit, terwijl daarna een commissie van het departement van landbouw, na gedaan onderzoek concludeerde, dat de streek ongeschikt is voor de Europeesche cultures.

Het door deze commissie ingediende rapport is vernietigend voor het thans gekozen traject.

Naar De Javabode echter vernam, is van een stopzetten geen sprake. Wel wordt aan den kant van de Lampongsche districten weinig gewerkt, maar hier tegenover staat dat men van den kant van Palembang met meer arbeiders is begonnen.

Inderdaad is een rapport van de commissie van het departement van landbouw verschenen, welk rapport aanwijst, dat het beter zou zijn, om de spoorbaan wat hooger dus meer naar de bergen toe aan te leggen, dan men aanvankelijk van plan was. De reeds aangelegde lijn blijft natuurlijk, alleen zal men met het oog op de voorstellen van de landbouwcommissie een ander tracée moeten maken en het voorbereiden van het nieuwe tracée zal misschien oorzaak zijn, dat de aanleg van de spoorbaan in het Lampongsche tijdelijk wordt onderbroken.

Burgemeester van Batavia.

Het Nieuws van den Dag v. N.-I. meldt, dat door den assistent-resident, den heer Canne, met het gouvernement wordt gecorrespondeerd over de benoeming van een burgemeester van Batavia, welke benoeming dan met ingang van 1 Januari 1916 zou geschieden.

Mr. dr. W. M. G. Schumann wordt in dit verband genoemd als de man, die voor het nieuwe ambt zal worden aangezocht.

Van andere zijde houdt men het echter voor zeker, dat de heer Schumann ongaarne zijn huidige betrekking er aan zal geven, om als proefkonijn dezen sprong in het ledige te doen, en dat de regeering, die in elk geval met Batavia de proef wil aanvangen, iemand in Holland daarvoor zal aanwijzen.

Dat men met betrekking tot deze kwestie druk in de weer is, staat vast.

Nieuwe scholen te Menado.

In het jaar 1901 is ter hoofdplaats Menado eene school geopend voor kinderen van aanzienlijke en gegoede inlanders onder den naam van „Menadosche school".

Aan het hoofd dier school staat een Europeesch onderwijzer der 2de of 3de klasse al naar mate het aantal leerlingen meer of minder dan 150 leerlingen telt.

Het eerste geval doet zich al jaren voor. Volgens de laatste beschikbare gegevens bedroeg het aantal leerlingen ongeveer 240 en waren aan de school 6 onderwijzers, w.o. een 2-tal Europeesche, verbonden.

Het Nederlandsch wordt gebezigd als voertaal, behalve bij het onderwijs in de Maleische taal.

Het tegenwoordig schoolgebouw, in den loop van 1908 voltooid, zal geheel verbouwd worden.

Voor de algeheele verbouwing der uit 7 lokalen bestaande school is een bedrag van ƒ 53.000 toegestaan.

Ook de openbare Europeesche lagere meisjesschool te Menado, die al geruimen tijd niet meer aan de eischen voldoet, zal vervangen worden door een meer passender gebouw, waarin plaatsing zal zijn voor 150 meisjes.

Voor den bouw dezer nieuwe school is ƒ 32.100 beschikbaar gesteld.

Een neutrale school.

Het bestuur der theosofische vereeniging heeft een terrein op Pledang te Buitenzorg gekocht en is de eigenares geworden van het huis, bewoond door den heer Mr. J. J. W. Eckhout.

Niet alleen zullen hier de theosofen hun bijeenkomsten houden, maar ook zal de eventueel op te richten school daarin geopend worden.

Een lofwaardig doel.

Te Batavia heeft zich een commissie gevormd, welke zich ten doel stelt elders wonende ouders, wier kinderen hier ter school gaan, geheel belangeloos behulpzaam te zijn bij het zoeken van geschikte kosthuizen en desgewenscht toezicht te houden op de studie en de huisvesting der kinderen. President der commissie is de heer I. Jacobson, ingenieur bij de fabriek der opiumregie, en secretaris kapitein A. R. Th. Bouman.

Wanneer in aanmerking genomen wordt, hoe de slechte huisvesting bij menigen leerling zeer storend werkt op de behoorlijke studie, dan kan het streven der commissie niet luid genoeg geprezen worden. Zoo schrijft het Batav. Nieuwsblad.

Opium-gebruik.

In de Javasche Crt. is opgenomen een wijziging van de ordonnantie betreffende het opiumgebruik, welke wijziging alleen van toepassing is voor de residentie Banka en onderhoorigheden, om het opium-gebruik ook onder de niet-inlandsche bevolking te beperken en geleidelijk uit te roeien.

Ook is een nieuwe ordonnantie verschenen betreffende de verdere beperking van het opiumgebruik in het gouvernement Sumatra's Westkust.

Desabanken.

Het volkscredietwezen vestigde de aandacht op de in de desa's van Madioen en Kediri verrezen particuliere desabankjes als emancipatie-uiting der bevolking, waartegenover de Inlandsche ambtenaren zich van alle bemoeienis moeten onthouden.

Opleiding Paardenoppassers.

Bij de cavalerie-korpsen te Tjimahi, Salatiga, Weltevreden, Djokja, Solo en Malang zullen militairen voor paarden-oppasser worden opgeleid.

—

PERSONALIA.

Resident van Cheribon.

De heer Feith is benoemd tot resident van Cheribon. Hij was eerder assistent-resident van Buitenzorg, toen hij met buitenlandsch verlof ging. Na zijn terugkomst werd hem Mr. Cornelis tot standplaats aangewezen.

Secretaris Dep. van Onderwijs en Eeredienst.

De Javabode schrijft:

De in December jl. opgetreden secretaris van onderwijs, de heer mr. K. F. Creutzberg, zal in dit voorjaar wegens langdurigen dienst met verlof naar Europa gaan. Tijdens het verlof zal de chef van de afdeeling inlandsch onderwijs, de administrateur J. T. W. van der Meulen, diens functie waarnemen.

De nieuwe Controleur van Politie.

Ook de heer C. F. de Ruijter de Wildt, controleur van politie te Batavia, zal binnenkort met verlof naar Holland gaan, terwijl dan de controleur M. van Doornick, thans tijdelijk te Bekasi geplaatst, hem als controleur te Batavia opvolgen zal.

Generaalswoning te Bandoeng.

De Preanger Bode deelt mede, dat door het legerbestuur definitief is besloten het huis met park van wijlen notaris Vellema te bestemmen voor generaalsverblijf.

Generaal De Rochemont van de genie zal de eerste bewoner zijn.

Nederlandsch Indische Handelsbank.

De directie van de N. I. Handelsbank deelt mede, dat aan den heer W. E. van Heukelom, agent der Bank te Soerabaja, in verband met zijne benoeming tot vertegenwoordiger der Nederlandsch Indische Landbouw Maatschappij, met ingang van 1 April a.s., op de meest eervolle wijze ontslag uit den dienst der Bank wordt verleend.

Als zijn opvolger is aangewezen de heer J. Th. Lohmann, thans agent te Batavia, die vervangen zal worden door den heer C. Woldringh, binnenkort van Europeesch verlof terugkeerende.

Voorts wordt aan den heer J. Meijerink, procuratiehouder bij het agentschap Cheribon, een buitenlandsch verlof toegestaan, ingaande 1 April a.s., en wordt de heer Jhr. N. J. Westpalm van Hoorn van Burgh als zijn vervanger aangewezen.

Ind. Sociaal-Democraten-Vereeniging.

Te Batavia is opgericht eene afdeeling van de Indische Sociaal-Democraten-Vereeniging. Tot bestuur der afdeeling Batavia zijn gekozen: de heeren D. ter Laan, voorz.; W. Lubberink, secr.; D. van Gelder, penningm.; Ch. van der Elst en H. Smalhout, leden.

De „Kiesvereeniging".

De „Kiesvereeniging" te Semarang besloot mr. Van Wijngaarden candidaat te stellen voor de raadsvacature Kessing.

Het ontwerp-werkprogramma der vereeniging wordt nog eens omgewerkt.

De ingenieur Majer zal een lezing houden over het wegenvraagstuk.

Naar Nederland.

Raden Adjeng Sitisoendari, ex-redactrice van het eerste Javaansche vrouwenblad, vertrekt spoedig naar Nederland om daar voor onderwijzeres te worden opgeleid. Zoo meldt het Bat. Nieuwsbl.

Een grafsteen uit dankbaarheid.

Eenige Inlanders namen het initiatief uit dankbaarheid een steen te leggen op het graf van dokter Sarban.

Een slimmerd.

Door den te Bodjonegoro (residentie Rembang) woonachtigen inlander Raden Moersahid is aan de regeering verzocht den geslachtsnaam te mogen aannemen van De Slimmerd.

Suriname.

In ons nummer van 15 April deelden wij mede, dat de Koloniale Staten in hunne vergadering van 11 Maart twee verordeningen hebben verworpen, de eene beoogende een verder uitstel mogelijk te maken van de betaling van verschuldigde retributie voor balata, de andere strekkende om de betalingsvoorwaarden voor concessiën te vergemakkelijken door betaling in termijnen toe te staan.

Wij zeiden toen, de overtuiging niet te hebben dat uitsluitend het belang der kolonie bij deze stemmingen den doorslag had gegeven en namen ons voor op de zaak terug te komen, wanneer het officieele verslag der zitting ons zou hebben bereikt.

Inmiddels lazen wij het verslag der zitting in „De West" van 12 Maart en dit versterkt ons in de meening, dat inderdaad ook andere motieven dan uitsluitend het belang der kolonie in het spel waren. Het meermalen ongegeneerd persoonlijke debat was gericht tegen twee balataondernemingen, die men een knauw wilde geven, zeer tegen het belang van den arbeidersstand, waaronder werkeloosheid heerscht en die het best gediend zou zijn met een spoedige hervatting van het balatabedrijf, ook door de groot-industrie.

De zoogenaamde bestrijding van het „groot kapitaal" in een land waar niets zoo zeer ontbreekt als kapitaal, maakt een komischen indruk. De heeren, die tot den genoemden uitslag van de stemming over de beide verordeningen hebben medegewerkt, hebben zeker geen kennis genomen van de uitzonderingsmaatregelen, die tengevolge van de tijdsomstandigheden, op elk gebied in het moederland worden genomen. En toch heeft de heer van Asch van Wijck — het nieuwe lid — er uitdrukkelijk op gewezen.

Een ander lid, de heer Kraan, wees er op, dat de groote maatschappijen een ongekende welvaart in allerlei standen en bedrijven verspreiden. „En elke maatschappij — zoo vervolgde hij — die met succes hier opereert, trekt nieuw kapitaal naar de kolonie, wat wij broodnoodig hebben. Hun succes is een reclame voor de kolonie. Zoowel op landbouw- als industrieel gebied moet ons streven zijn om bloeiende ondernemingen aan de buitenwereld te vertoonen. Dat is het eenige middel om kapitaal hierheen te lokken, dat onmisbaar is voor de ontwikkeling van dit prachtig land."

N'en déplaise de heeren, die tegen het „groot-kapitaal" optraden, zal in de eerste tientallen van jaren kapitaal het meest noodige voor de kolonie blijven, in het belang van alle standen. De toestand, die thans in de kolonie heerscht, had de oogen mogen openen.

* * *

De Surinaamsche bladen melden het overlijden van het opperhoofd der Aucaner-Boschnegers, Granman Oseisi. Met hem is een merkwaardige persoonlijkheid heengegaan, over wien meermalen in de verslagen der Tapanahoni- en Toemoekhoemak-expedities sprake is. Hij had veel invloed op zijne onderhoorigen. Bij de kroningsfeesten werd hij begiftigd met de zilveren eere-medaille van de Oranje-Nassauorde. In eerstgenoemd verslag lezen wij van hem:

......„Als opperpriester van den stam heeft hij het monopolie van den verkoop der obia's, die hij tegen hooge prijzen van de hand zet; zijne kostgronden worden door zijne onderhebbenden bewerkt en waar deze zwarte potentaat er bovendien nog een zestal meest jeugdige vrouwen op nahoudt, leidt hij een vrij dragelijk bestaan."

J. G. Spalburg zegt van hem in zijn „Schets van de Marowijne en hare bewoners", Paramaribo, 1899:

„Oseisie heeft dikwijls treffende blijken van strikte rechtvaardigheid aan den dag gelegd bij het veroordeelen; noch zijne vrouwen — want hij heeft er zeven — noch zijne drie kinderen ontziet hij, als het er op aankomt."

Wij willen hier een episode uit het leven van dezen man in herinnering brengen:

Tot het jaar 1909 lieten de Aucaners geen blanken toe in de Djokeka-kreek, hun heilige kreek, een linkerzijtakje van de Marowijne, niet ver van de samenvloeiing van de Lawa en de Tajanahoni. Op 1 Mei van dat jaar gelukte het den heer C. A. J. Struycken de Roysancour — daartoe door den Gouverneur met een zending belast — Oseisi er toe te brengen de kreek voor het verkeer te „openen". In het verslag van deze reis, als supplement van het Koloniaal Verslag 1909 opgenomen, schrijft de heer Struycken, na de plechtigheid van de „opening" te hebben medegedeeld: „En nu toonde de oude Oseisi dat hij werkelijk was het groot-opperhoofd der Aucaners; met tranen in de oogen, in zeer waardige houding en in welsprekende termen wees hij er op, tot welk eene daad hij zich had laten bewegen; hoe hij als hoofd van zijn stam, die nog nimmer de Djoeka-kreek had aanschouwd, nu persoonlijk hierheen was gekomen om hun heiligdom, dat hun geslacht op geslacht dierbaar was geweest, aan de blanken over te geven; dat hij er op vertrouwde, dat waar ik — een oud-vriend der Djoeka's — hem daartoe had

gebracht, hij ook wel niet anders kon hebben verricht dan eene goede daad, die zijn geslacht tot zegen zou strekken; dat hij hoopte dat de blanken de godsdienstige gebruiken en instellingen der Djoeka's verder zouden eerbiedigen en ontzien, enz. Zich vervolgens tot de godheid der kreek wendende, vroeg hij om vergiffenis voor de heiligschennis die hij had gepleegd: hij had zulks met een bloedend hart gedaan, doch waar de godheid zelf het goud in de aarde voor de blanken had onthuld, hoopte hij niet gestraft te zullen worden, nu hij aan den drang dier blanken had toegegeven en den toegang tot de kreek had geopend......"

WAT DE INLANDER ZEGT.

Persdelicten. De politie heeft beslag gelegd op een artikel van Dr. Tjipto, getiteld: „Justitie mengamoek" (de amok makende justitie), zoo verhaalt de „Sinar Djawa". Het stuk, dat hij voor opname in de „Doenia Bergerak" gereed gemaakt had, kwam, zooals bekend, nog vóór de plaatsing den assistent-resident van Soerakarta in handen. De schrijver wordt nu vervolgd. Ook heeft Dr. Tjipto een circulaire opgemaakt, waarin hij partij trekt voor eenige Inlandsche journalisten, die wegens persdelicten vervolgd zullen worden. Volgens eene vertaling in een der Bataviaasche bladen luidt deze circulaire als volgt:

„Wij hebben vernomen, dat broeder Darnakoesoema, redacteur van het halfmaandelijksch tijdschrift „De Goentoer" te Semarang, door de justitie ter verantwoording is geroepen, vermoedelijk wegens het plaatsen van het artikel, getiteld: Als ik eens Gouverneur Generaal was! (rawé rawé rantas, malang, malang poetoeng No. 3 van zijn blad) geschreven door broeder Marco, redacteur van de „Doenia Bergerak" te Solo, of wel wegens het plaatsen van een artikel in de „Goentoer" No. 2 door broeder Dipanegara geschreven. Volgens de inmiddels door ons ontvangen briefkaart zoude broeder Marco eveneens voor het gerecht moeten verschijnen. Doch wij weten nog niet, hoe de zaak in elkaar zit en wat de beslissing is der overheid. Hebt voorloopig maar geduld broeders! totdat wij iets naders daarvan zullen vernemen. Wij hopen, dat onze broeders, de leden van den I(nlandschen) J(ournalisten) B(ond), de arme broeders zullen steunen. De justitie mag niet staan tegenover broeders Marco, Warna Koesoema of Dipanegara alleen, doch tegenover den geheelen Inlandschen Journalisten Bond. Eén voor allen. — Allen voor één.

Solo, 13 Januari 1915. Tjiptomangoen Koesoemo.

Marco, redacteur van de „Doenia Bergerak" geeft in een ingezonden stuk in de „Sinar Djawa" en andere Maleische bladen kennis, dat zijn blad gedurende eenigen tijd niet gedrukt zal worden en zulks tengevolge van de vervolgingen, waaraan de Inlandsche pers tegenwoordig is blootgesteld. De drukkerij Insulinde is zelfs verplicht alle copiën aan het bestuur ter kennisneming te zenden alvorens ze te doen drukken. Het is gebeurd met het stuk van Dr. Tjipto: „Justitie mengamoek."

Democratiseering van den Prijajiestand. Wirontani, een medewerker van de „Locomotief", schrijft over dit onderwerp het volgende: De vergadering der commissie van advies, welke volgens de bladen te Batavia werd gehouden, om hun oordeel kenbaar te maken omtrent het tot dusverre gevolgde systeem van opleiding van het personeel voor den Inlandschen bestuursdienst, heeft verstandige besluiten geslagen. Een daarvan is: het voorstel aan de Regeering te doen om ten aanzien van de toelating der jongelieden tot de opleidingscholen voor Inlandsche Ambtenaren het democratische beginsel te huldigen, met uitzondering voor het geval van gelijke geschiktheid, wanneer dan de stand en betrekking der ouders den doorslag zullen moeten geven. Dit denkbeeld is zeer toe te juichen, wijl daaruit ten duidelijkste blijkt, dat men in hooge regeeringskringen rekening is gaan houden met den niet langer te miskennen democratischen geest, die zich in de Inlandsche maatschappij heeft vaardig gemaakt. Elk streven naar bevoorrechting van den adel heeft thans geen zin meer. De adel zelf heeft thans in de Sarikat Islam en andere Inlandsche vereenigingen het voorbeeld gegeven tot democratiseering der Inlandsche samenleving. Het volk heeft in het nieuwe vereenigingsleven geleerd, dat hare belangen niet langer gediend worden door haar slaafsche onderwerping aan de aristocratie, doch haar heil afhangt van het leidend intellect, dat het ernstig met haar meent. Het corps inlandsche ambtenaren is sedert onheuchelijke tijden toegankelijk gemaakt voor Inlanders van alle standen, die voor het gouvernementsambt de noodige geschiktheid hebben. Waarom nu juist de opleidingschool enkel open staat voor zonen van prijajies is niet begrijpelijk. Laat ook de beste zonen van den eenvoudigen tani mededingen naar het prijajie-ambt, door hen ook tot de opleidingscholen toe te laten, dan zal er een gezondere keuze der te kweeken werkkrachten plaats hebben, terwijl in die klassen van de Inlandsche bevolking, wier zonen tot dusverre niet voor opleiding tot ambtenaar in aanmerking kwamen, de menschen hun best zullen doen om van hun flinke zonen goed onderlegde prijajies te zien worden. Dan zal door de prijajie-wereld een sterke democratische geest gaan, welke én land én volk zeer ten goede zal komen. Dan zal de overdreven slaafschheid bij den Inlander langzamerhand verdwijnen, wat goed is, want slaafschheid werkt den vooruitgang zeer tegen. Alleen voor het geval, dat twee jonge lieden, die dezelfde geschiktheid hebben, geven stand en betrekking bij de overwegingen den doorslag. Dit slaat natuurlijk op het geval, dat meerdere candidaten zich komen aanmelden, dan in de school plaatsen beschikbaar zijn. Hoe echter naar de geschiktheid der candidaten beoordeeld zal worden, is uit de verslagen der dagbladen aangaande de vergadering van meergenoemde commissie van advies niet duidelijk gebleken. Billijkheidshalve zou zulks door een admissie-examen uitgemaakt moeten worden. Dit examen is echter voor de opleidingscholen sedert 1900 afgeschaft. De candidaten hebben zich te melden bij de hoofden van gewestelijk bestuur, die op advies der betrokken onderwijzers uit de sollicitanten een keuze doen. De lijst der namen van de uitgezochte candidaten wordt dan opgezonden naar den directeur van onderwijs en eeredienst, die heeft te beslissen, welke jonge lieden tot de opleidingschool toegelaten worden. Dit systeem van het aanwijzen van de tot de opleidingschool toegelaten candidaten strookt niet met het democratische beginsel, dat men bij de opleiding onzer toekomstige Inlandsche ambtenaren wenscht gehuldigd te zien. Ook wekt het veel ontevredenheid bij de lagere prijajies, wier zonen de toelating is geweigerd geworden. Ze meenen daarin te zien een verkapte bevoorrechting der hoogere ambtenaren, wier zonen eerder dan de hunne voor toelating in aanmerking zouden komen. Daar de commissie van advies nu de opleidingscholen zoo wenscht gereorganiseerd te zien, dat ze ook voor de zonen van den nietambtenaar open staan, is het o.i. zaak, ter voorkoming van misnoegen en wantrouwen, dat het toelatingsexamen weer in eere wordt hersteld. Aldus bovengenoemde schrijver.

Het Inlandsch karakter. De Inlanders zijn niet te vertrouwen, zeggen de Hollanders en andere menschen van andere nationaliteiten, en wij trekken ons dat aan (Pembrita Betawi); maar laten wij ons zelven eerst afvragen, vertrouwen wij elkaar zelf wel? En zijn wij er zelf niet de schuld van, dat zij ons daarvan beschuldigen? Wij houden er een eigenaardig karakter op na. Gevoel van eigenwaarde houden wij er niet op na. Zijn wij op onzen goeden naam gesteld? In geldzaken zijn wij niet te vertrouwen, omdat wij geen orde op onze eigen zaken kunnen stellen, lichtvaardig en zorgeloos zijn. De vele Inlandsche vereenigingen, die successievelijk opgedoekt zijn, omdat de kassen leeg raakten — en waardoor? — zijn daar om 't bovenstaande te bewijzen. Geen wonder, dat andere menschen er den brui aan geven zaken met ons te doen. Zeker er zijn uitzonderingen. Maar is één druppel indigostof in een glas melk niet voldoende om den geheelen inhoud te bederven? Laten wij de hand in eigen boezem steken en beginnen met ons zelven te verbeteren. Daartoe zijn ook de leiders van de groote vereenigingen, die nog staande gebleven zijn, aangewezen, om ons te helpen en krachtig te steunen, opdat wij beter mogen worden en langzamerhand het vertrouwen zullen winnen van de andere volken met wie wij en zij met ons te maken hebben.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Over Dr. Tjipto. Hij doktert niet alleen, maar 't is, of hij weer van voren af aan den strijd tegen Kandjeng Gouvernement gaat aanbinden, alzoo het Chineesche blad „Sinar Sumatra", die van het artikel in de „Goentoer" de volgende vertaling geeft. „Als ik eens G. G. was, dan zou ik den journalisten meerdere vrijheid schenken in het uiten hunner opinies, daar zij toch beschouwd kunnen worden als vertolkers van de stem zoowel der Regeering als het volk. Ook zou ik geen onderscheid maken tusschen journalisten van verschillenden landaard. Ik zou mij steeds op de hoogte doen stellen van den inhoud der verschillende kranten, want door de publicaties der pers te negeeren, zou er ongetwijfeld ontevredenheid in het land heerschen en dit zou aanleiding kunnen geven tot ongeregeldheden.

Ik zou het als een voornamen plicht beschouwen, te zorgen, dat de verschillende groepen der Inlanders welvaart genoten en vreedzaam naast elkaar leefden. Als ik eens G. G. was, zou ik mijn ambtenaren zoodanig instrueeren, dat zij den kleinen man nooit zouden benadeelen. Ik zou mijn ondergeschikten goed bezoldigen, opdat zij niet mopperden. Zonder onderscheid van landaard zou ik mijn ambtenaren het salaris doen genieten, dat zij blijkens hun kundigheden en prestaties verdienden. Wanneer de ambtenaren als vertegenwoordigers der Regeering, naar aanleiding van gepleegde laakbare handelingen een slechten naam genoten, dan zou dit ontegenzeggelijk op de Regeering terugslaan. In de grijze oudheid werd de Vorst beschouwd als degene, die daadwerkelijk voor de welvaart en het levensonderhoud zijner onderdanen zorgde. Daarom koesterde het volk grooten eerbied voor hem en zijn vertegenwoordigers, omdat het wist, dat dezen goed voor hem waren. Als een ambtenaar misbruik maakte van zijn macht ten opzichte van den kleinen man, dan zou deze zeer veel nadeel ondervinden. Als er geen volk was, dan ware er immers ook geen vorst en evenmin zouden er dan ambtenaren zijn. Ik zou me alle mogelijke moeite getroosten, opdat het volk de Regeering lief kreeg, daar zulks het Rijk krachtig zou maken. Als het volk zijne regeering niet lief heeft, dan kan de vorst in geval van oorlog geen staat maken op krachtige medewerking van dat volk. Ik zou mij overtuigen omtrent de welvaart mijner onderdanen. Als mij bleek, dat de oorzaak der mindere welvaart te wijten was aan het heffen van te zware belastingen, zou ik tot vermindering daarvan doen overgaan.

Mocht het voorts blijken, dat de armoede te zoeken was in het feit, dat de kleine man genoodzaakt was zijn sawah tegen te geringen prijs aan een suikerfabriek te verhuren, dan achtte ik het mij tot een plicht naar wegen te zoeken, opdat hij betere huur zou ontvangen, genoeg om met vrouw en kinderen daarvan behoorlijk te leven."

Oogenschijnlijk is dit geschrijf onschudlig, zegt 't blad, maar de bedekte opzet er van is toch om onrust te stoken; het is de echt inlandsche methode om zich onschuldig voor te doen, maar om intusschen de gemoederen warm te maken, tot er van den een of anderen kant een uitbarsting volgt. Het is duidelijk genoeg, dat wie zulk geschrijf in zijn organen opneemt, ook de gevolgen voor zijn rekening neemt. Naar onze meening — alzoo het blad — heeft de Regeering alle recht om zulk geschrijf tegen te gaan, ten einde onheil te voorkomen, zooals vroeger door Tjipto gesticht werd. De Indische Regeering heeft hem toegestaan terug te keeren, toch niet om opnieuw tegen haar in opstand te komen?

N.-I. Artsenschool. De plaatselijke bladen vestigen de aandacht op de oproeping van leerlingen voor de N.-I. Artsenschool. Er wordt nog veel te weinig gebruik van gemaakt, zegt de „Perniagan." Het onderwijs aan deze inrichting is verdeeld in twee afdeelingen: de voorbereidende, die drie jaren duurt en de geneeskundige, die in zeven klassen is verdeeld. Tot de voorbereidende afdeeling kunnen worden toegelaten leerlingen van alle landaarden, dus ook Chineezen, zoowel vrouwelijke als mannelijke, die 12 jaar, maar nog geen 16 jaar oud zijn. Tot de geneeskundige afdeeling worden toegelaten: 1e. leerlingen, die de voorbereidende afdeeling met succes hebben afgeloopen; 2e. jongelieden, die tot de 4e klasse eener H. B. S. werden bevorderd; 3e. zij, die niet tot deze beide groepen behooren, maar door een examen blijk geven, het onderwijs met vrucht te zullen kunnen volgen. Deze afdeeling wordt echter eerst in 1916 geopend.

Van Vreemde Koloniën.

Een ontdekkingsreis in Br. Nieuw Guinea.

De beschrijving van den tocht van Sir R. Clarke naar de boven Fly-rivier geeft wel enkele andere klanken te hooren den die, welke wij van andere in Nederl. Nieuw-Guinea volbrachte, expeditiën vernamen. Het aantal blanken, dat de boventakken van de Fly bezocht heeft, is niet groot. In 1890 drong Sir W. Macgregor tot 610 mijlen van de monding door. Nadien werden meer tochten ondernomen tot aan den samenloop van die rivier met de Stricklandstroom, maar men drong niet veel verder 't land in. Clarke overschreed de vroegere grens met 20 mijlen en beklom voor 't eerst den Donaldsonberg, nabij 't Duitsche gebied.

Hij was vergezeld door Frank en James Prike, die in hoofdzaak een onderzoek hadden in te stellen naar de gegrondheid van 't gerucht over de aanwezigheid van goud. A. Mac Alpine, chef van een rubberonderneming en de ingenieur Mac Kay voltooiden het Europ. gezelschap, 30 inlanders gingen mee. De rivier werd in 2 motorbooten van 12 en 6 p.k. opgewerkt. Port Moisbey werd 10 Mei 1914 verlaten. Op 500 mijlen van de monding van de Fly-rivier werd een inlandsche stam ontmoet. Hij had nooit blanken gezien en was eerst niet vriendelijk gestemd. Het waren goed gebouwde figuren tot 6 voet hoog — geen dwergen dus, voorwaar!

Door hetgeen verder van de bewoners bekend is weet men, dat er gemeenten van 5 tot 10 gezinnen bestaan, die soms tot 1000 zielen tellen. De stammen bij den benedenloop en in de streek bij de Strickland zijn zeer woest en zij beheerschen het geheele riviergebied.

Niemand wordt ondersteld de natuurlijke dood te sterven. De toovenaar zegt iemand aan, dat hij spoedig sterven zal den dan sterft hij. Hypnotisme? Als b.v. iemand door een slang gebeten is, is 't niet moeilijk zijn dood als zeker aan te nemen. Is iemand overleden, dan moeten zijn betrekkingen zorgen voor een „kop", om zijn geest rust te verzekeren. Zij trekken op een sneltocht uit naar een naburigen stam en het komt er niet op aan van wien 't hoofd gesneld wordt: man, vrouw of kind.

Zij leven niet in polygamy noch in losse sexenverhouding, maar zij zien er niets afkeurenswaardigs in de vrouwen van een anderen stam te dooden. Het doodshoofd wordt met klei gevuld, doppen worden in de oogen gestoken, en daarna het geheel uitgerookt, om 't te kunnen bewaren. Geen meisje wil een man trouwen, vóórdat hij een zeker aantal koppen bezit en vóórdat hij een man in een persoonlijken strijd heeft neergelegd. Ook bij het bouwen van een nieuwe woning is menschenbloed noodig om den drempel te besproeien. De strijd tusschen de stammen komt nooit tot rust, want elke aanval vergt weerwraak.

De steeds bestaande vrees voor overvalling doet hen in de boomen huizen. De woningen, meest van palmbladeren vervaardigd, zijn kunstig gevlochten. Zij zijn voorzien van openingen, waardoor pijlen geschoten en steenen geworpen kunnen worden. De wanden zijn veelal beschut door een bamboe dekking. De pijlen zijn tot 5 voet lang, zij worden uit krachtige bogen geschoten.

De bevolking gebruikt zeer mooie kano's van 20—60 voet, die de expeditieboot bij hielden wanneer deze 6 mijlen in 't uur maakte. De mannen beschilderen zich met klei, houtskool en kleursels. In een kano ziet men soms een gelen, een rooden, een blauwen en een witten man. Ook beschilderen zij zich wel met streepen. Kleeren dragen zij niet.

Clarke bevond de Mount Donaldson 2000 à 2200 voet hoog te zijn.

Den 7en Juni werd een kamp betrokken bij de Tullyrivier. Daar werd de groote boot achtergelaten met den ingenieur en 6 inlanders, de overigen gingen met de kleine boot nog 30 mijlen verder, tot het punt waar Macgregor vroeger zijn boot verlaten had. Hier moest de kleine boot ook achtergelaten worden, 2 inlanders bleven er bij. De anderen zetten den tocht naar de Mount Donaldson voort. Toen de top bereikt was, werd er een steenen gedenkteeken opgestapeld. Aan de andere zijde werd nog gedaald, het laatste kamp is op 630 mijlen van de riviermond betrokken.

Den 4en Juli werd Daroe op den terugtocht bereikt.

Meer bijzonderheden kunnen wij hier niet overnemen, slechts zij aangeteekend, dat wel sporen van goud werden gevonden, echter niet van voldoende beteekenis om aan ontginning te denken.

Sir R. Clarke is in Engeland teruggekeerd en heeft zich ter beschikking gesteld voor den dienst bij een legerkorps.

De aanrander van den sultan van Egypte.

Mohamad Khadil, die den aanslag deed op den nieuwen khedive van Nieuw Egypte, is veroordeeld tot den dood met den strop. Het vonnis heeft de bekrachtiging van Engelands vertegenwoordiger, Sir J. Maxwell, verkregen.

Keetmanshoop vermeesterd.

Een telegram van 20 April bracht het bericht, dat kolonel Japie van Deventer met de 10e brigade onder kolonel Brouwer, Keetmanshoop had bezet. Kolonel Berrange maakte zich, met kolonel Dirk van Deventer, meester van het belangrijke noordwaarts gelegen spoorwegpunt.

De Duitsche bezetting verliet de plaats 's nachts te voren, een blanke bevolking van ongeveer 100 personen achter latende.

Keetmanshoop ligt 195 mijlen van de Luderitsbocht, waarmede het per spoor verbonden is. Het was beschouwd als het hoofdpunt van D. Namaqualand, zoodat de vermeestering wel een bijzonder belang heeft.

Er zijn drie colonnes in Zuid-West-Arika te velde, onder hoofdleiding van generaal Smuts. Die, welke nu tot Keetmanshoop is doorgedrongen opereerde in 't zuiden, de spoorbaan van Warmbad (170 mijlen van Keetmanshoop) volgende. De colonne Berrange trad meer noordelijk op. De derde troepenmacht, onder Sir D. Mc. Kenzie, is van Luderitsbocht opgerukt, met de bestemming om tot samenwerking met de 2 andere te komen. Van Keetmanshoop gaat de spoorlijn in noordelijke richting naar Groot Windhoek en Karibib, waar zij samenkomt met de lijn van Swakopmund.

De opmarsch in het D. gebied gaat voor de Unietroepen tot nu toe voorspoedig. Den 1en April was kolonel van Deventer te Gaetsand, kolonel Berrange te Rietfontein. Den 3en d.a.v. werd Warmbad bezet en nu werken hun colonnes van Keetmanshoop uit samen.

Een oproer aan de Engelsch Indische grens.

Op de grens van Afganistan woont een Mohmand-stam, deels op onafhankelijk gebied, deels in een landschap van Peshawar. Zij zou wel 25000 strijders in het veld kunnen brengen. Oorlogszuchtig en vrijheidslievend, is zij nooit onder Europeesch bestuur gebracht, al heeft zij Engeland meermalen aanleiding tot het zenden van een expeditie gegeven. De eerste onderneming dagteekent van 1852. De laatste werd, onder Sir J. Willcocks, in 1908 ondernomen. In een succesvollen tocht diende hij tusschen 13 en 31 Mei harde slagen uit, maar de regeering achtte het niet noodig er blijvend een militaire macht achter te laten.

Ditmaal overschreed een troep van ongeveer 4000 man de Br. grens en trok, onder aanvoering van een mullah, naar 't fort Shabkadr op. De Peshawar-colonne rukte, onder generaal-majoor Young, ter bescherming van 't grensgebied op.

Den 18en April had een ernstige ontmoeting nabij Hafiz Kor, ten N. van Shabkadr, plaats. Na een gevecht van meerdere uren trokken de Mohmand's zich in het heuvelterrein terug. Hun verlies werd op 150 geschat, terwijl de Engelschen 70 man aan gesneuvelden en gewonden telden.

Het werd niet noodig geacht den vijand dadelijk te vervolgen. De troepen keerden naar Shabkadr terug.

Zal 't hierbij blijven?

De muiterij te Singapore

heeft haar slotscène gehad. Van de Malay States Guides werden 4 man veroordeeld tot deportatie voor hun leven, 3 voor 15 jr., 1 voor 2 jr., 5 belhamels werden ter dood veroordeeld. Dit vonnis is in het openbaar voltrokken. Buiten de gevangenis, aan handen en voeten geboeid, werden zij voor het vuurpeloton opgesteld. Dit bestond uit militairen van de Royal Garrison Artillery en de Royal Engeneers. De voltrekking der doodstraf had in tegenwoordigheid van een groote menigte plaats.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERATUUR-OVERZICHT.

Nieuwe uitgaven van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.

1o. Afl. 5 en 6 van deel 56 van het Tijdschrift van Indische Taal-, Land- en Volkenkunde, waarin de volgende bijdragen: Een bas-relief van het tweede terras van Panataran, door P. V. van Stein Callenfels (met afb.). — Nogmaals de familie van Hayam Wuruk, door Dr. N. J. Krom. — Poernawidjaja's Hellevaart, of de volledige verlossing. Vierde bijdrage tot de kennis van het oude Soenda, door C. M. Pleyte. — De Wisnu van Belahan, door Dr. N. J. Krom. — Bijschrift bij de foto, door Dr. N. J. Krom. — Nota betreffende het zelfbesturend landschap Tanette, door D. A. F. Brautigam. — Epigraphische aanteekeningen, door Dr. N. J. Krom. VIII. De dateering der oorkonde van Kancana. IX. De inscriptie van Prapancasarapura. — Suhita. Mededeeling van R. Ng. Poerbatjaraka. — De eigennamen in den Nagarakrtagama. Alphabetisch register, door Dr. N. J. Krom.

2o. Het 2e stuk van deel 61 der Verhandelingen, bevattende: „Eenige fabels en volkslegenden van de onderafdeeling Beloe op het eiland Timor, door A. Mathijsen. Met een aanhangsel, door Dr. N. Adriani".

3o. Alf. 4 van deel 72 der Notulen van de directievergaderingen en opgaven van aanwinsten der verschillende verzamelingen van het Genootschap.

4o. het verslag van den oudheidkundigen dienst in Ned.-Indië, over het 4e kwartaal 1914 (hierin o.m. het verslag van den heer J. J. de Vink over oudheidkundige werkzaamheden in Atjeh).

Plantkunde van Nederlandsch-Indië.

Van de hand van Dr. Z. Kamerling verscheen (bij H. D. Tjeenk Willink te Haarlem) een „Leerboek der plantkunde voor Nederlandsch-Indië", met 12 gekleurde platen en 300 figuren in den tekst.

De schrijver, voorheen leeraar in de plant- en dierkunde aan verschillende onderwijsinrichtingen te Weltevreden, had reeds in Indië de bouwstoffen verzameld voor zijn werk. Wat de samenstelling betreft, kwam het hem voor, dat het hoofddoel van het onderwijs in de plantkunde moet zijn het ontwikkelen van het waarnemingsvermogen der leerlingen en het wekken van belangstelling voor de omringende natuur. Sinds enkele jaren is er in de studie van de Indische levende natuur nieuw leven gekomen, in verband waarmede het den schr. wenschelijk voorkwam op de plantenkennis wat meer nadruk te leggen dan tot nu toe in de Indische leerboeken der plantkunde gebruikelijk was. Daarentegen heeft hij de behandeling van de Physiologie en de Cryptogamen zooveel mogelijk ingekrompen en ook uit de Anatomie slechts enkele

grepen gedaan. Ook heeft Dr. K. met het in de laatste jaren hoogtij vierende nuttigheidsprincipe gebroken. Het kwam hem wenschelijk voor front te maken tegen de, op het voetspoor van de Duitsche, ook in Nederlandsche leerboeken veld winnende neiging om alle mogelijke eigenaardigheden van plant en dier als nuttige aanpassingen te beschouwen.

Het journaal van Willem Bontekoe.

In den laatsten tijd worden van verschillende zijden loffelijke pogingen aangewend om de journalen van onze vroegere Nederlandsche zeevaarders, die oudtijds zoo gaarne werden gelezen, te herdrukken, om ze zoodoende aan de vergetelheid te ontrukken.

Eerst was het de Linschoten-Vereeniging, welke in den betrekkelijk korten tijd van haar bestaan, in dit opzicht reeds veel nut heeft gesticht, zich daarbij stellende op zuiver wetenschappelijk standpunt.

Daarna kwam Dr. M. G. de Boer met zijn populaire geschriften, waarvan er, onder den verzamelnaam „Van oude Voyagiën", reeds een drietal zijn verschenen.

En thans heeft de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde een dergelijke onderneming op touw gezet. Als No. 1 van deze populair-wetenschappelijke serie is verschenen het „Journael ofte gedenckwaerdige beschrijvinghe van de Oost-Indische reijse van Willem IJsbrandtsz. Bontekoe. Begonnen 19 Dec. 1618 en vol-eynt den 16 Nov. 1625. Opnieuw uitgegeven en van aanteekeningen voorzien door G. J. Hoogewerff.

In deze nieuwe uitgave zijn, behalve het portret van Bontekoe, ook alle de platen, zooals zij in het oorspronkelijk journaal voorkomen, op werkelijke grootte afgedrukt. Een inleiding van Dr. H. gaat vooraf, en een overzicht van de uitgaven, welke van Bontekoe's „Avonturelijcke Reyse" bekend zijn, besluit het werk.

Besmette plaatsen en landstreken in Ned.-Indië.

In aansluiting bij vroegere opgaven, volgt hier een staat van de plaatsen en landstreken in Ned.-Indië, welke op 1 Maart 1915 besmet waren verklaard. (Ontleend aan Bulletin 113 van den Bond van Geneesheeren in N.-I.).

Plaats of Landstreek.	Gewest.	Ziekte.	Datum van ingang der besmetverklaring.
Malang, Penanggoengan, Senggoeroeh, Gondanglegi, Karangloo, districten in de afdeeling Malang.	Pasoeroean	pest	5—4—1911
Toeren (district).	„	„	9—4—1911
Toeloengagoeg (afdeelingshoofdplaats).	Kediri	„	6—2—1912
Soerabaja (zeeplaats).	Soerabaja	„	17—12—1912
Paree (district).	Kediri	„	31—12—1912
Madioen (hoofdplaats).	Madioen	„	3—2—1913
Ngandjoek (afd. hoofdplaats).	Kediri	„	1—8—1913
Betek, Dempelan en Nglambangan (desa's in de afdeeling Madioen).	Madioen	„	7—11—1913
Menganti (onderdistrict).	Soerabaja	„	19—2—1914
Kedamean (onderdistrict).	Soerabaja	pest	25—3—1914
Karangpilang (onderdistrict).	„	„	23—4—1914
Pakis (district).	Pasoeroean	„	12—6—1914
Tambaklangon (onderdistrict)	Soerabaja	„	1—8—1914
Wonotjolo, Bebekan en Ngelom (desa's in de afd. Sidoardjo).	„	„	25—8—1914
Kediri, district Modjorato en Ngadiloewih. Plemahan en Pagoe (onderdistricten).	Kediri	„	28—9—1914
Papar (onderdistict).	„	„	16—10—1914
Babat en Poetjoek (onderdistricten van de afd. Lamongan).	Soerabaja	„	5—11—1914
Landak (landschap).	W.afd.Borneo	pokken	22—12—1914
Marisa en Boemboelan (kustplaatsen i.d. afd. Gorontalo.	Menado	cholera	2—2—1915
Magetan (district).	Madioen	pest	2—2—1915
Boewahan en Soesoet (desa's i.h. district Pajangan van de onderafd, Gianjar).	Bali en Lombok.	cholera	16—2—1915

De Tropische Natuur.

We ontvingen afl. 10—12 (in één nummer) van den 3en jaargang van het orgaan der Ned.-Indische Natuur-Historische Vereeniging „De Tropische Natuur".

Ook dit Nr. biedt interessante, in gemakkelijk leesbaren vorm gestelde lectuur; we noemen uit de vele bijdragen de volgende: Feminisme in de dierenwereld. — Krininele typen uit de insektenweredl, door Edw. Jacobson. — Hollandsche bekenden in de bergen van Java, door Dr. Rant. — Ranoe Bedali. — Nog eens het Slangenblad, door J. Sybrandi. — De voornaamste kikvorschen van Java. — De grot Goewâ-Lâwâ bij Ngalean, door J. A. Lörzing. — Vogels die vlinders eten. — Wenken voor insekten-verzamelaars, door Edw. Jacobson. — Verder een kort levensbericht (met portret) van den seer H. C. Clerx, een der oprichters van het tijdschrift, die onlangs is overleden.

De Ingenieur.

No. 17 van De Ingenieur bevat een studie over toekomstige wegconstructies in Indische steden. Voordracht, gehouden te Semarang in een vergadering van de afd. Ned.-Indië van het Kon. Instituut van Ingenieurs, op 7 Oct. 1914, door den civiel-ingenieur A. Plate.

Palaeontologie van Timor.

Van dit groote, door Prof. Wanner in Bonn uitgegeven werk over de versteeningen van Timor en omgeving, zijn weder twee lijvige afleveringen verschenen, de tweede en de vierde. Van de verschijning der 1e aflevering maakten we indertijd melding; de 3e, waarin dr. C. A. Hamel, die onlangs is gesneuveld, de permische cephalopoden van Timor heeft beschreven, is nog niet gereed gekomen. In de N. R. Ct., aan welk blad wij het bovenstaande ontleenen, geeft een overzicht van den inhoud der nieuw uitgekomen afleveringen.

In hetzelfde blad (Nr. van 26 April j.l.) vinden we nog eene aankondiging van het volgende werk.

The reptiles of the Indian-australian Archipelago, I. By Dr. Nelly de Rooy. (Leiden, E. J. Brill).

Dit is 't derde deel van het groote werk over de gewervelde dieren van Indië. Over de visschen zijn in 1911 en 1914 twee deelen verschenen van prof. dr. Max Weber en dr. L. F. de Beaufort en een vervolg daarvan is eerlang te verwachten. Intusschen zijn ook de kruipende dieren in studie genomen; in het bovengenoemde boek heeft de schrijfster, conservator van het zoölogisch museum te Amsterdam, de Lacertilia, Chelonia en Emydosauria behandeld. De slangen zullen in een afzonderlijk deel volgen.

In het geheel zijn 306 soorten beschreven (hagedissen 267, schildpadden 35, krokodillen 4), waarvan een vijftal nieuw zijn. Aan de beschrijvingen gaan steeds sleutels vooraf, zoodat dit werk voor de bepaling van Indische reptielen van groote waarde is. Bijna elk geslacht is door een afbeelding vertegenwoordigd, welke tusschen den tekst is geplaatst. Deze illustraties zijn van de hand van den heer J. F. Obbes.

Aan het slot van het boek zijn voor ieder eiland de aangetroffen soorten opgesomd. Nieuw-Guinea spant de kroon met 131, dan volgt Borneo met 110, Sumatra met 80, Java met 58 en Celebes met 48 soorten.

De Kinematograaf.

In het Nr. van 23 April j.l. van dit weekblad vindt men onder het opschrift „Films over Ned.-Indië" een overzicht van de verleden week, in het Ned. Lyceum te 's-Gravenhage, gehouden demonstratie van films, betrekking hebbende op Indië en zijn bevolking, welke demonstratie, zooals uit de dagbladen bekend is, uitging van het Koloniaal Instituut (De Kinematograaf schijft „Nationaal Instituut").

Tectona.

Alf. 1 en 2 van Deel VIII van het Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona bevat o.m. een tweetal oorspronkelijke verhandelingen, n.l. De uitvoer van djatihout uit Azië naar Europa, door J. J. Duyfjes; en een Chronologisch register van de wetsvoorschriften voor het boschwezen, 2e vervolg, door E. H. B. Brascamp.

Indologenblad.

In No. 11 van den loopenden jaargang geeft Rusticus het slot zijner korte aanteekeningen over het cultuurstelsel. — De redacteur geeft een overzicht van eene lezing van Dr. N. Adriani over de maatschappelijke, speciaal economische verandering der bevolking van Midden-Celebes, sedert de vestiging van het Nederlandsch gezag aldaar. — Verder het vervolg van „In en om de kampong", door Si Gemoek.

Indisch Tijdschrift voor Spoor- en Tramwegwezen.

In de Jan.- en Febr.-afleveringen o.a. de volgende opstellen: Eenige bladzijden Indische Spoorwegpolitiek, door S. S. Reitsma. II. De voormalige Poerwodadi-Goendoh Stoomtram-Maatschappij. III. De lijn in het Serajoedal. — Eenige opmerkingen over het beheer van goederenloodsen (op Java), uit de practijk, door Fr. de Hoog. — Wettelijke bepalingen omtrent de dienstvoorwaarden en de dienst- en rusttijden van spoor- en tramwegpersoneel.

Nova-Guinea.

Bij E. J. Brill te Leiden verscheen: Nova Guinea. Uitkomsten der Nederlandsche Nieuw-Guinea-expeditie in 1907 en 1909, onder leiding van Mr. H. A. Lorentz, deel VII, Ethnographie, aflevering 2. Dit is de Hollandsche titel; het werk heeft nog denzelfden titel in de Fransche taal, terwijl de inhoud in het Duitsch is gesteld.

De heer H. W. Fischer schrijft n.l. over Ethnographica von den Pesechem und aus Südwest-Neuguinea; de heer A. J. P. v. d. Broek over Untersuchungen an Schädeln aus Niederl. Südwest Neuguinea, en over Anthropologie des Bergstammes Pesechem im Innern von Nederl. Neuguinea. — Fraaie afbeeldingen zijn aan den tekst toegevoegd.

De dierenwereld van Insulinde.

Opnieuw is van dit werk een aflevering verschenen (de 21ste). De schrijver, J. H. van Balen, behandelt daarin de hoenderachtige vogels (slot) en maakt een aanvang met de beschrijving der duifvogels. Veel illustraties verduidelijken het geschrevene.

Dr. R. D. M. Verbeek.

In Eigen Haard van 24 dezer schrijft de heer E. A. A. van Heekeren een zeer waardeerend artikel over Dr. R. D. M. Verbeek, den geoloog, wiens Indische studiën hem een wereldnaam deden verwerven. Het is iedereen bekend, dat Dr. V. onlangs zijn 70en verjaardag heeft gevierd en dat hem daarbij vele sympathiebetuigingen te beurt zijn gevallen. Bij deze gelegenheid werd door den beeldhouwer Ch. van Wijk ook een borstbeeld van den jubilaris vervaardigd, waarvan Eigen Haard een reproductie geeft.

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinaamsche Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Nederl. Zendeling-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingsbode, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercuur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de

XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suikerindustrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Ingezonden.

„Totok en Indo".

In het „Koloniaal Weekblad" van 22 April komt een uit „Het Vaderland" overgenomen artikel van Mr. C. Th. van Deventer, en een ingezonden stuk van den heer J. H. François voor, beide ten doel hebbende om op te komen tegen de strekking van het nieuwste tooneelwerk van den heer Fabricius. Men vreest dat de toeschouwers, althans zij die Indië niet kennen, den indruk zullen krijgen, alsof alle bekwaamheid en geschiktheid van de Indo's zich bepaalt tot het radbraken van de Nederlandsche taal. Ik acht die vrees ongegrond. Het gros van de schouwburgbezoekers weet zeer goed, dat op het tooneel slechts bepaalde types in eene bepaalde omgeving opgevoerd worden. Of meent men, dat de Indische toeschouwers, die „Pro Domo" zien vertoonen, naar huis gaan met den indruk, dat in Europa alle jongemannen van adellijken huize zich verzwabberen in een cabaret-milieu hunne familie verwenschen? Of dat „Op hoop van Zegen" wil te kennen geven, dat alle visschersschepen rot en alle reeders ellendelingen zijn? Immers niet! Men weet, dat slechts bizondere types worden ingeleid, zonder dat de schrijver wil beweren: „Zie, zoo zijn ze nu allen!" We mogen het onderscheidingsvermogen van onze medemenschen niet te laag aanslaan; de ontwikkelden weten natuurlijk, dat het tooneel maar een klein staaltje geeft van de werkelijkheid, en op de onontwikkelden zullen waarschuwingen als van de heeren van Deventer en François het effekt hebben van nutteloos verschoten kruit.

Daarom geloof ik, dat dergelijke waarschuwingen geheel overbodig en voor hen, die een eigen oordeel hebben, zelfs eenigszins grievend zijn.

R. BOELE.

Mededeelingen.

Van de Afdeeling Apeldoorn.

Verslag over het jaar 1914.

Het aantal leden daalde van 77 tot 58.

Door vertrek naar den Haag verloor het Bestuur der afdeeling een zeer ijverig lid, n.l. mevrouw Fol geb. Ohl.

Mejuffrouw A. M. Gerth van Wijk, die in haar plaats als bestuurslid was gekozen, nam deze benoeming echter niet aan.

Op den 20 Januari hield mevrouw de Booy-Boissevain in de bovenzaal der openbare leeszaal een lezing over: het leven van Kartini, welke lezing druk bezocht was.

Apeldoorn, den 26 Februari 1915.

De Secretaris,
T. GERDES OOSTERBEEK.

Geldelijke Verantwoording over het jaar 1914.

Baten.

Voordeelig saldo vorig jaar	*f* 91.07½
Contributie over 78 leden van het loopende jaar	„ 152.—
Rente over het jaar 1914	„ 4.65
Opbrengst lezing mevrouw de Booy-Boissevain	„ 10.50
	f 258.22½

Lasten.

Aan het Hoofdbestuur over 77 leden	*f* 57.75
Inningskosten	„ 3.95
Kosten vergaderingen	„ 7.—
Advertentiekosten en drukwerken	„ 20.90
Bureaukosten	„ 3.02½
Bijdrage Oranjekruis	„ 5.—
Kosten lezing mevrouw de Booy-Boissevain	„ 41.84
Kosten bouquet aangeboden aan mevr. Fol geb. Ohl bij haar vertrek naar den Haag	„ 5.32½
Voordeelig saldo	„ 113.43½
	f 258.22½

Apeldoorn, den 26 Februari 1915.

De Voorzitter,
CALMEIJER.

De Secretaris-Penningmeester,
T. GERDES OOSTERBEEK.

Van de Afd. Utrecht en Omstreken:

Op Maandag 29 Maart had de jaarlijksche algemeene vergadering onzer afdeeling plaats.

Het aantal leden en begunstigers bedroeg 90 op 31 Dec. 1914.

In Maart werd aan leden en genoodigden een bijzondere bioscoopvoorstelling gegeven, die goed was bezocht. Een lezing, die onze afd. gezamenlijk met het Dep. Utr. van 't Nut v. 't Algem. had willen doen houden, kon wegens bijzondere redenen niet doorgaan.

De heer A. Enthoven, voorzitter der afdeeling en mej. van der Schuyt, die aan de beurt van aftreding waren, werden beiden herkozen.

Tot afgevaardigde naar de algemeene jaarvergadering der vereeniging werd gekozen de heer A. Enthoven en als diens plaatsvervanger de heer G. J. Oudemans, gep. Resident.

J. J. LAGERS, Secretaris.

Van het Informatie-bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).

Geneesheeren voor het krankzinnigenwezen in Ned.-Indië.

Ter vervulling van de betrekking van gouvernementsarts bij den burgerlijken geneeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië kunnen derwaarts worden uitgezonden twee ervaren krankzinnigen-geneesheeren, waarvan één voor tijdelijken en één voor vasten dienst bestemd is.

Aan de betrekking is verbonden eene aanvangsbezoldiging van *f* 500 (vijfhonderd gulden) 's maands, met vijf driejaarlijksche verhoogingen van *f* 100 (honderd gulden) 's maands stijgende tot *f* 1000 (duizend gulden) 's maands. Aan hen, die in Nederland eene ervaring als krankzinnigen-geneesheer bezitten van ten minste zes jaren, zal reeds dadelijk eene van de hooger bedoelde traktementsverhoogingen worden toegekend.

De mogelijkheid bestaat, dat de uit te zenden geneesheeren spoedig zullen worden belast met de waarneming der betrekking van directeur van een krankzinnigengesticht gedurende het buitenlandsch verlof van den bekleeder van dat ambt.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich vóór 1 Mei a.s. aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. hun diploma;

b. een bewijs van voldoening aan de militie, afgegeven door den burgemeester der gemeente, waarvoor zij geloot hebben;

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, na dagteekening dezer afgegeven door den burgemeester van hunne laatste woonplaats;

d. een uittreksel uit hunne geboorte-akte;

e. eene opgave of zij gehuwd of ongehuwd zijn en c.q. van het aantal en den leeftijd hunner kinderen.

(Nederlandsche Staatscourant van
11 en 12 April 1915, No. 84).

Bouwkundige opzichters voor den Indischen dienst.

Ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld personen, die in het bezit zijn van een door de Maatschappij tot bevordering der bouwkunst uitgereikt diploma van bouwkundig opzichter, ten einde tijdelijk — voorloopig voor een tijdvak van 5 jaren — met den titel van bouwkundig opzichter ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken daar te lande te worden geplaatst.

Zij zullen eventueel later in vasten dienst kunnen worden opgenomen en benoembaar zijn tot architect bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, nadat zij met gunstigen uitslag het examen voor die betrekking hebben afgelegd, waaraan moet voorafgaan een voldoend examen voor opzichter bij den waterstaat.

De programma's van die examens zijn verkrijgbaar bij de afdeeling Personeel van het Ministerie van Koloniën.

De bezoldiging der bouwkundige opzichters zal bedragen *f* 200 's maands, met 5 driejaarlijksche verhoogingen, elk van *f* 35 's maands, met dien verstande, dat aan de opzichters, die in het bezit zijn van het diploma van architect, te gelijk met de toekenning van de vierde verhooging, of zooveel tijd daarna als dat diploma zal zijn behaald, eene extra verhooging wordt toegekend van *f* 25 's maands.

De architecten genieten eene bezoldiging van *f* 450 's maands, met twee driejaarlijksche verhoogingen, elk van *f* 75 's maands.

Zij, die voor uitzending naar Nederlandsch-Indië, ter plaatsing op den bovengenoemden voet, in aanmerking wenschen te komen, behooren zich, bij gezegeld adres, te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging van de vereischte stukken.

Aan de uitzending is verbonden:

a. overtocht voor gouvernementsrekening als passagier der 2de klasse, c.q. voor het wettig gezin;

b. eene tegemoetkoming in de kosten voor uitrusting, ten bedrage van *f* 1000 (een duizend gulden);

c. eene voorloopige bezoldiging van *f* 80 (tachtig gulden) 's maands, ingaande met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië;

d. indien de betrokkene gehuwd is, uitkeering van eene extra-tegemoetkoming in de kosten voor uitrusting ten bedrage van *f* 200 (tweehonderd gulden).

(Nederlandsche Staatscourant van
26 Maart 1915, No. 72).

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:

In de leeszaal Heulstraat 17, Den Haag, zijn dezer dagen o. a. ter lezing neergelegd:

1. Encyclopaedie van Ned.-West-Indië, onder redactie van Dr. H. D. Benjamins en Joh. F. Snellemans, afl. 6.
2. Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.Indië, uitgegeven door het Kon. Instituut, Deed 70, 2e, 3e en 4e aflevering.
3. Mededeelingen vanwege het Nederl. Zendelinggenootschap, 59ste deel, 4e stuk.
4. De Waterstaats-ingenieur, orgaan der Vereeniging van Waterstaats-ingenieurs in Ned.-Oost-Indië.

Vereeniging OOST en WEST.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187,** zijn van **10—12** en van **2—4** uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

Muziek- en Zanglessen.	Schrijf-, Kopiëer- en Vertaalwerk.
Teeken- en Schilderlessen.	Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
Lessen in moderne talen.	Ademgymnastiek en hygiënisch spreken.
Fransche-, Duitsche- en Italiaansche Conversatielessen.	Lessen aan spraakgebrekkigen.
Opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.	Dame als Hoofd — of hulp in de huishouding.
Handwerklessen.	Dame als Lectrische of Dame van gezelschap.
Paedagogische adviezen	Kinderjuffrouw in Indië.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, **Ieplaan 11.**

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs enz.

☞ Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West", die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeystr. 100,	's-Gravenhage,	Javaansch, Maleisch.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	Javaansch, Maleisch, Madoereesch.
C. LEKKERKERKER, Insp. Inl. Onderw. Witte Singel 92.	"	Maleisch, Javaansch, Madoereesch, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië.
H. TH. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	Javaansch, Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, Nachtegaalstraat 10,	Utrecht,	Maleisch. Soendaneesch. Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging *„Oost en West"*, Heulstraat 17, Den Haag zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. **Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.**
door J. H. en H. B.
Prijs: 1 exemplaar **f 0.10.** 50 ex. **f 2.80.**

Voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen" **f 2.20** per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

b. Onze Oost II. **Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.**
door T. J. BEZEMER.
Prijs: 1 exemplaar **5 cent.** 50 ex. **f 2.—;**

Voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen" **f 1.55** per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:
De Kolonie Suriname, door REMAN IRÜS;

II. **De Kolonie Curaçao,** door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás" te Curaçao.
Prijs per exemplaar **f 0.25** en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.** Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.15** per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.40** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.** Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.** Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.